

UNIUNEA EUROPEANĂ
FONDUL EUROPEAN PENTRU
DEZVOLTARE REGIONALĂ
INVESTIM ÎN VIITORUL TĂU!

GUVERNUL ROMÂNIEI

GUVERNUL BULGARIEI

SURSE DE FINANȚARE PENTRU AGRICULTURA ECOLOGICĂ, PROCESAREA PRODUSELOR ECOLOGICE ȘI SERVICII CONEXE

Editorul materialului: Mișcarea Română pentru Calitate

Colectiv autori:

Dr. Costin LIANU

Drd. Expert Corina GUDEI

Dr. Madalina ANDREI

Expert și Formator Cristina ILIE

Expert Alexandru MERFU

„Surse de finanțare pentru agricultura ecologică, procesarea produselor ecologice și servicii conexe”

- a) Programe de finanțare ale UE
- b) Creditare, garantare, asigurare

CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND POLITICA UE ÎN DOMENIUL AGRICULTURII ECOLOGICE

„Politica Agricolă Comună a UE prezintă, în ultimele decenii, o evoluție considerabilă, adaptându-se noilor provocări pentru a-i ajuta pe agricultori să-și organizeze producția în funcție de cererea de piață. În acest sens, reformele întreprinse în 2013 au pus accent pe facilitarea practicilor agricole ecologice, cercetarea și difuzarea cunoștințelor, crearea unui sistem mai echitabil de sprijinire a agricultorilor, precum și acordarea unui rol mai important agricultorilor în cadrul lanțului alimentar. Cu toate acestea, PAC se confruntă cu numeroase provocări, motiv pentru care agricultura rămâne unul dintre principalele domenii de acțiune în cadrul cărora statele membre ale UE au convenit să-și pună în comun atât responsabilitatea, cât și finanțarea publică” (EuroPunkt, iunie 2017).

În ceea ce privește schimbările preconizate în perspectiva anului 2020, Phil Hogan, comisar european pentru agricultură și dezvoltare rurală, subliniază într-un interviu faptul că

„trebuie să facem mai mult pentru reînnoirea generațiilor, menținând sectorul atractiv pentru următoarea generație de tineri agricultori inovativi. Avem nevoie de o politică care să ofere o viață mai bună și locuri de muncă mai bune pentru comunitățile rurale în care trăiesc, lucrează și își cresc familiile, cu venituri suficiente și rentabile pentru munca lor”.

În acest sens, România și Bulgaria se alătură demersului de simplificare și modernizare a Politicii Agricole Comune pentru a defini prioritățile de viitor după 2020, prin constituirea unor grupuri tehnice de lucru, la nivelul ministerelor de resort din România și Bulgaria.

Ambele țări susțin printre prioritățile Comisiei, importanța continuării promovării unor măsuri pentru gestionarea riscurilor în agricultură, creșterea competitivității în paralel cu asigurarea reînnoirii generațiilor, prin asigurarea accesului la finanțare, precum și găsirea unui echilibru corect între deschiderea de noi piețe și protejarea sectoarelor sensibile. În ceea ce privește primul pilon, atât România cât și Bulgaria susțin convergența plăților pentru eliminarea decalajelor între Statele Membre privind cuantumul la hectar, precum și menținerea după 2020 a schemelor de plăți directe actuale, inclusiv cea pentru sprijinul cuplat.

Concomitent cu creșterea cererii și producției de produse ecologice în Uniunea Europeană, Consiliul și Parlamentul European au ajuns la un acord de actualizare a normelor privind producția ecologică, adaptând astfel nevoile

unui sector în expansiune. La 28 iunie 2017, președinția malteză și Parlamentul European au ajuns la un acord preliminar cu privire la o revizuire generală a normelor UE existente privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice. Mult-așteptatul acord survine după trei ani de negocieri intense și va trebui să fie aprobat formal de către Consiliu și Parlament.

Suprafața terenurilor agricole ecologice a crescut de peste două ori în ultimul deceniu și, în fiecare an, 500 000 de hectare de teren se convertesc la producția ecologică. Cu toate acestea, cadrul legislativ nu a ținut pasul cu această extindere a pieței și include încă practici diferite și derogări. Noile norme vor face viața mai ușoară pentru cei care practică agricultura ecologică prin îmbunătățirea clarității juridice și prin posibilitatea de a se continua armonizarea și simplificarea normelor de producție. O serie de excepții și derogări vor fi eliminate treptat, sub rezerva unor rapoarte relevante ale Comisiei, vor spori încrederea consumatorilor prin consolidarea sistemului de control. S-au clarificat măsurile preventive și de precauție și au fost consolidate (de exemplu rolurile și responsabilitățile diferitelor organisme de control). Noul regulament introduce controale asupra comercianților cu amănuntul și o abordare a controalelor bazată pe riscuri, reducând astfel sarcina administrativă pentru operatori în general și pentru întreprinderile mici și mijlocii, în special. Controalele specifice pentru agricultura ecologică vor fi

completate cu normele recent introduse privind controalele oficiale de-a lungul lanțului agroalimentar. Acordul nu a fost încă aprobat de Comitetul special pentru agricultură al Consiliului (CSA). După o temeinică revizuire juridică și tehnică a textului și aprobarea formală de către Consiliu, noul act legislativ va fi transmis Parlamentului European pentru un vot în primă lectură și Consiliului pentru adoptarea finală. Noul regulament se va aplica de la 1 iulie 2020.

Eco-agricultura promovează metodele ecologice de producție capabile să satisfacă cerințele de consum în creștere calitativă și cantitativă. Cu atât mai mult, eco-agricultura are o contribuție majoră la dezvoltarea durabilă a agriculturii și reprezintă un element-cheie în direcția îmbunătățirii mediului, prin conservarea solului, îmbunătățirea calității apei, a biodiversității și a protecției habitatului natural. Agricultura ecologică poate contribui la promovarea unei economii rurale viabile prin creșterea activităților economice care au valoare adăugată mare și care să crească gradul de atractivitate al mediului rural din punctul de vedere al forței de muncă.

Finanțările Uniunii Europene în cadrul noii Politici Agricole Comune sunt adresate în mare măsură agriculturii ecologice ca factor de creștere economică durabilă. Între 2014 și 2020, peste 100 de miliarde de euro vor fi investite în zonele rurale ale Uniunii Europene pentru a ajuta agricultura să facă față provocărilor solului și calității apei, biodiversității

și schimbărilor climatice: 30% din plățile directe către agricultori vor fi legate de trei practici agricole ecologice:

- diversificarea culturilor
- menținerea pășunilor permanente
- și conservarea.

Un procent de cel puțin 30% din bugetul programelor de dezvoltare rurală va trebui să fie alocat măsurilor de agromediu, sprijin pentru agricultură sau proiecte asociate cu măsuri de investiții sau de inovare ecologice. Instrumentele PAC permit fiecărui stat membru al UE să-și îndeplinească obiectivele comune într-un mod eficient și flexibil, ținând seama de diversitatea celor 28 de state membre.

Programe de finanțare ale Uniunii Europene

Finanțările Uniunii Europene pentru dezvoltare rurală/ agricultură au la bază programele de dezvoltare rurală ale fiecărei țări pe perioada 2014-2020 aprobate de Comisia Europeană.

Planurile naționale de dezvoltare rurală ale României și Bulgariei aprobate de Comisia Europeană au relevat obiective și priorități similare (doar formulările diferă) care reflectă în mare parte aceeași problematică a spațiului rural.

Situația comparativă a obiectivelor și priorităților României și Bulgariei se prezintă sintetic în tabelul de mai jos:

Obiective 2014-2020

România	Bulgaria
Restructurarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole	Îmbunătățirea competitivității și dezvoltarea echilibrată a agriculturii, silviculturii și producției
Diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale	Dezvoltarea socio-economică a zonelor rurale, oferind noi locuri de muncă, reducerea sărăciei, incluziunea socială și o mai bună calitate a vieții
Gestionarea durabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice	Conservarea ecosistemelor și gestionarea durabilă, utilizarea resurselor naturale în agricultură, silvicultură și industria alimentară, prevenirea schimbărilor climatice

Priorități

România	Bulgaria
1.Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale	Promovarea transferului de cunoștințe și a inovării
2.Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovative și a gestionării durabile a pădurilor	Îmbunătățirea competitivității, promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și gestionarea durabilă a pădurilor
3.Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bunăstării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură	Promovarea organizării lanțului alimentar, bunăstarea animalelor și managementul riscului
4.Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultură și silvicultură	Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor
5.Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezilientă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic	Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și economie rezilientă la schimbările climatice
6. Promovarea incluziunii sociale,	Promovarea incluziunii

reducerea sărăciei și dezvoltare economică în zonele rurale	sociale, reducerea sărăciei și dezvoltare economică
---	---

În România se finanțează 14 măsuri de dezvoltare rurală, cu o valoare de 9,363 mld euro (8,015 mld FEADR și 1,347 mld contribuție națională). În Bulgaria se finanțează 17 măsuri de dezvoltare rurală și un subprogram destinat micilor fermieri.

În continuare vom face o scurtă prezentare a măsurilor/programelor cu impact direct sau indirect asupra dezvoltării sectorului de agricultură ecologică, finanțate în cadrul exercițiului bugetar 2014-2020.

România

MĂSURA11 - AGRICULTURĂ ECOLOGICĂ - Schema de ajutor specific pentru îmbunătățirea calității produselor agricole în sectorul de agricultură ecologică pentru care sunt alocate 236 Mil. Euro, are ca scop:

- îmbunătățirea calității produselor agricole prin trecerea exploatațiilor din agricultura convențională la practicarea agriculturii ecologice;
- creșterea suprafețelor și a numărului exploatațiilor agricole înregistrate în sistemul de agricultură ecologică;
- evitarea ieșirii din sistemul de agricultură ecologică a exploatațiilor care sunt certificate în acest sistem;

- oferirea de alimente cu gust și calități autentice și sigure către consumatori, certificate de către un organism de inspecție și certificare.

Măsura 11 își propune să finanțeze două direcții/submăsuri:

- Submăsura 11.1 - Sprijin pentru conversia la practicile și metodele de agricultură ecologică;
- Submăsura 11.2 - Sprijin pentru menținerea practicilor și metodelor de agricultură ecologică.

Submăsura 11.1 SPRIJIN PENTRU CONVERSIA LA METODELE DE AGRICULTURĂ ECOLOGICĂ

Prin această submăsură se acordă plăți compensatorii cu intensitate de 100% pentru operațiunile realizate de fermieri în vederea conversiei la agricultura ecologică, conținând **6 pachete de sprijin:**

- Pachetul 1 - Culturi agricole pe terenuri arabile (inclusiv plante de nutreț) aflate în conversia la agricultura ecologică - 293 euro/ha/an;

- Pachetul 2 - Legume aflate în conversia la agricultura ecologică - 500 euro/ha/an;
- Pachetul 3 - Livezi aflate în conversia la agricultura ecologică - 620 euro/ha/an;
- Pachetul 4 - Vii aflate în conversia la agricultura ecologică - 530 euro/ha/an;
- Pachetul 5 - Plante medicinale și aromatice aflate în conversia la agricultura ecologică - 365 euro/ha/an;
- Pachetul 6 - Pajiști permanente aflate în conversia la agricultura ecologică:
 - Subpachetul 6.1 - Lucrări mecanizate pe pajiști permanente aflate în conversia la agricultura ecologică - 124 euro/ha/an;
 - Subpachetul 6.2 - Lucrări manuale pe pajiști permanente aflate în conversia la agricultura ecologică - 266 euro/ha/an.

Submăsura 11.2 -SPRIJIN PENTRU MENȚINEREA PRACTICILOR DE AGRICULTURĂ ECOLOGICĂ

Prin această submăsură se acordă plăți compensatorii cu intensitate de 100% pentru operațiunile realizate în vederea menținerii practicilor de agricultură ecologică. Sprijinul se acordă anual ca sumă fixă, pe unitatea de suprafață (hectar) și reprezintă o plată compensatorie pentru pierderile de venit și costurile suplimentare suportate de beneficiarii care încheie angajamente voluntare pe o perioadă de cinci ani.

Beneficiari măsurii 11.2.: fermieri activi înregistrați în sistemul de agricultură ecologică.

Submăsura conține șase pachete de sprijin:

- Pachetul 1 - Culturi agricole pe terenuri arabile (inclusiv plante de nutreț) certificate la agricultura ecologică - 218 euro/ha/an;
- Pachetul 2 - Legume certificate la agricultura ecologică - 431 euro/ha/an;
- Pachetul 3 - Livezi certificate la agricultura ecologică - 442 euro/ha/an;
- Pachetul 4 - Vii certificate la agricultura ecologică - 479 euro/ha/an;
- Pachetul 5 - Plante medicinale și aromatice certificate la agricultura ecologică - 350 euro/ha/an;
- Pachetul 6 - Pajiști permanente certificate la agricultura ecologică:
 - Subpachetul 6.1 - Lucrări mecanizate pe pajiști permanente certificate la agricultura ecologică - 111 euro/ha/an;
 - Subpachetul 6.2 - Lucrări manuale pe pajiști permanente certificate la agricultura ecologică - 78 euro/ha/an.

Măsura 1 - Transfer de cunoștințe și acțiuni de informare: 67 mil. euro

Obiectiv general: creșterea competitivității, utilizarea eficientă a resurselor și a tehnologiilor și proceselor inovative, îmbunătățirea performanțelor.

Submăsura 1.1 - Sprijin pentru formarea profesională și dobândirea de competențe

Submăsura 1.2 - Sprijin pentru activități demonstrative și de informare

Măsura 2 - Servicii de consiliere: 71 mil. euro pentru creșterea competitivității prin dezvoltarea capitalului uman.

Măsura 4 - Investiții în active fizice: 2,413 mil euro.

Submăsura 4.2 - Investiții pentru procesarea/marketingul produselor agricole - 555 mil. Euro având ca obiective:

- Înființarea și/sau modernizarea unităților de procesare și comercializare;
- Introducerea de noi tehnologii pentru dezvoltarea de noi produse și procese;
- Aplicarea măsurilor de protecția mediului inclusiv scăderea consumului de energie și a emisiilor GES;
- Promovarea investițiilor pentru producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile;
- Creșterea numărului de locuri de muncă.

Măsura 6 - Dezvoltarea exploatațiilor/întreprinderilor: 1,105 mld. Euro.

Submăsura 6.1 - Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri - 445 mil. Euro având ca obiectiv reînnoirea generațiilor șefilor exploatațiilor agricole care dețin competențe adecvate; creșterea interesului generațiilor de tineri de a se dezvolta din punct de vedere profesional în zonele rurale.

Submăsura 6.2 - Sprijin pentru înființarea de activități neagricole în zonele rurale - 117.7 mil. euro având ca **beneficiari:** fermieri sau membri unei gospodării agricole care își diversifică activitatea prin înființarea unei activități non-agricole pentru prima dată; micro-întreprinderi și întreprinderi mici care își propun dezvoltarea de activități non-agricole pentru prima dată; micro-întreprinderi și întreprinderi mici nou-înființate.

Submăsura 6.3 - Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici - 254 mil. Euro (cuprinde angajamente în derulare din Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 pentru M141 - 77.6 mil. euro).

Beneficiari: Fermieri care dețin în proprietate și/sau folosință o exploatație agricolă încadrată în categoria de fermă mică, cu dimensiunea economică cuprinsă între 8.000 - 11.999 euro (Valoarea Producției Standard).

Submăsura 6.4 - Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole - 174 mil. euro având ca **beneficiari:** Microîntreprinderi și întreprinderi mici existente și nou-înființate, din spațiul rural; fermieri sau membri ai unor gospodării agricole care își diversifică activitatea de bază prin

înființarea sau dezvoltarea unei activități non-agricole în cadrul întreprinderii deja existente, încadrabile în microîntreprinderi și întreprinderi mici.

Măsura 16 - Cooperare - 31 mil. euro

Obiective generale: identificarea de noi modalități de comercializare a unui volum mai mare de produse proprii și dezvoltarea legăturilor dintre sectorul agro-alimentar și turistic, prin aprovizionarea cu produse alimentare locale.

Submăsura 16.4a - Sprijin acordat pentru cooperare orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare

Submăsurile contribuie și la domeniul de intervenție 1B: Consolidarea legăturilor dintre agricultură, producția alimentară și silvicultură, pe de o parte, cercetare și inovare, pe de altă parte, inclusiv în scopul unei gestionări mai bune a mediului și al unei performanțe de mediu îmbunătățite, sprijinul fiind acordat pentru încurajarea și utilizarea de noi procese și tehnologii în sectorul agroalimentar, conducând la creșterea gradului de inovare din sector.

Bulgaria

În Bulgaria, fiind considerată o prioritate economică, agricultura ecologică beneficiază de un buget de 5 ori mai mare comparativ cu exercițiul financiar precedent asigurându-se:

- Plățile pe suprafață agricolă la hectar pe care sunt aplicate metodele de plantare organice;
- Plățile efectuate pentru familiile regale de albine, pentru care se aplică metodele de apicultură ecologică;
- Plățile pe efective de animale pe hectar pentru animalele care sunt ținute libere în pășuni organice și sunt hrănite cu furaje ecologice.

Măsura 11 - Agricultură ecologică

Pentru finanțare a fost emisă ORDONANȚA nr. 4 din 24 februarie 2015 cu privire la punerea în aplicare a măsurii 11 „AGRICULTURA ECOLOGICĂ” PROGRAMUL DE DEZVOLTARE RURALĂ PENTRU PERIOADA 2014-2020

Plățile se fac pentru conversie la agricultura ecologică și pentru menținerea agriculturii ecologice în următoarele domenii:

1. culturi ecologice;
2. apicultură ecologică;
3. producția animală ecologică.

Plata maximă anuală este în conformitate cu dimensiunile indicate în anexa II la Regulamentul (CE) nr. 1305/2013, după cum urmează:

1. pentru culturile anuale - 600 euro/ha;
2. culturi perene specializate - 900 euro/ha;

3. pentru alte utilizări - 450 euro/ha.

Plățile anuale pentru conversia la agricultura ecologică (perioada de tranziție), sunt următoarele:

1. culturile arabile, inclusiv furaj - 284 euro/ha;
2. pajiști permanente - 128 euro/ha;
3. perene, viță de vie și ulei de trandafir - 736 euro/ha;
4. plante medicinale și aromatice - 515 euro/ha;
5. culturi de legume - 575 euro/ha;
6. familia regală albine - 35 euro/familia regală;
7. bovine (bovine și bivoli), crescute pentru lapte - 230 euro/ha;
8. bovine (bovine și bivoli), crescute pentru carne - 160 euro/ha;
9. rumegătoare mici (oi și capre) ținute de cogenerare (lapte și carne) - 122 euro/ha.

Valoarea anuală a plăților pentru agricultura ecologică este următoarea:

1. culturile arabile, inclusiv furaj - 168 euro/ha;
2. pajiști permanente - 112 euro/ha;
3. perene, viță de vie și ulei de trandafir - 557 euro/ha;
4. plante medicinale și aromatice - 405 euro/ha;
5. culturi de legume - 399 euro/ha;
6. Familia regală - 25 de euro/familia regală;

7. bovine (bovine și bivoli), crescute pentru lapte - 77 euro/ha;
8. bovine (bovine și bivoli), crescute pentru carne - 63 euro/ha;
9. rumegătoarele mici (oi și capre) ținute de cogenerare (lapte și carne) - 90 euro/ha.

Nicio plată nu se acordă în cadrul acestei măsuri fermierilor care lasă terenurile necultivate. Plățile se acordă pentru o perioadă care să nu depășească perioadele minime de conversie în conformitate cu art. 36, alin. 1, art. 37, alin. 1 și art. 38, alin. 1 Regulamentul (CE) nr. 889/2008 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice.

Măsura 1 - Transferul de cunoștințe finanțează:

- Cursuri gratuite și seminarii pentru agricultori și silvicultori;
- Asistență în organizarea activităților demonstrative și a investițiilor pentru achiziționarea de mașini și echipamente noi pentru demonstrații;
- Vizite ale exploatațiilor agricole și forestiere, în scopul de a împărtăși cele mai bune practici ecologice.

Măsura 2 - Consultanță, servicii de gestionare a fermelor și de înlocuire agricole finanțează:

1. Consultanță pentru beneficiarii plăților directe - pentru eco-condiționalitate, plățile verzi;
2. Beneficiarii măsurilor de dezvoltare rurală - aplicarea măsurilor pentru tinerii agricultori care încep o afacere pentru activități non-agricole, organizațiile de producători, agro-ecologie, agricultură ecologică.
3. Training/Consultanță referitoare la noua legislație europeană și națională, inovații, practici, rezultate de cercetare existente.

Măsura 16 - Colaborare - Măsura prevede un ajutor pentru activități precum:

- Formarea și funcționarea Grupului operativ pentru Parteneriatul european pentru inovare (PEI).
- Proiecte de clustere nou create.
- Lanțurile scurte de aprovizionare și piețele locale.

Alte finanțări pentru România și Bulgaria

**FINANȚAREA INOVĂRII ÎN DOMENIUL AGROALIMENTAR
FOLOSIND TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI - Proiect KATANA**

Acceleratorul de afaceri finanțat de UE KATANA se adresează antreprenorilor care doresc să-și dezvolte afaceri în domeniul

agroalimentar. Într-o abordare de “pâlnie”, se oferă 2.000 euro finanțare celor mai buni 100 de solicitanți, iar celor mai bune 10 echipe, în ceea ce privește atractivitatea pieței și performanța, li se vor acorda 100.000 de euro/echipă. În plus, participanții de succes vor beneficia de servicii de afaceri în valoare de 20.000 de euro, asigurându-se inclusiv participarea la 14 evenimente de matchmaking pan-europene, trei zile Bootcamp la fața locului și un forum de investiții internaționale

Pentru a veni în întâmpinarea fermierilor agricoli care vor să-și îmbunătățească procese tehnologice ecologice folosind tehnologia informației, UE a lansat proiectul Katana ca formă de finanțare adresată celor ce au soluții inovatoare în acest domeniu. (www.katanaproject.eu)

Programul Orizont 2020 - Instrument pentru IMM-uri inovatoare

Obiectivul general - Sprijinirea IMM-urilor inovatoare pentru a deveni lideri pe piața mondială.

Tematicile programului includ și:

- Sprijin dedicat IMM-urilor din sectorul biotehnologiei pentru a scădea decalajul dintre laborator și piață;
- Stimularea potențialului de inovare al IMM-urilor în domeniul agriculturii, silviculturii, agro-alimentar și al sectoarelor bio.

PROGRAMUL DE COOPERARE ELVEȚIANO-ROMÂN

PROGRAMUL DE COOPERARE ELVEȚIANO-ROMÂN
SWISS-ROMANIAN COOPERATION PROGRAMME

Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat a lansat **Programul de Cooperare Elvețiano -Român**, program de susținere și promovare a exportatorilor care vizează forme de școlarizare a procesatorilor ecologici în vederea pregătirii lor pentru activități de promovare pe piețe externe.

Creditare, garantare, asigurare

CREDITARE

Meseria de agricultor este, poate, cea mai veche meserie din lume și, cu siguranță, una dintre cele mai importante.

Fie că e vorba de agricultură convențională, fie că e vorba de agricultură ecologică sau/și procesarea produselor provenite din agricultură acestea asigură hrana indispensabilă oamenilor.

Indispensabile sunt și resursele financiare care să susțină activitatea agricolă. Fie că ești un mic agricultor sau reprezinți o mare fermă agricolă, fie că ești un procesator, băncile îți pun la dispoziție credite care să te ajute în munca de zi cu zi sau în modernizarea practicilor din agricultură.

România

Creditele bancare acordate agricultorilor și procesatorilor sunt din ce în ce mai dezvoltate.

Tipuri de credite sunt :

1. Credite pentru achiziția de terenuri agricole;
2. Credite pentru asigurarea capitalului de lucru;
3. Credite pentru realizarea de investiții în sectorul agricol.

Pentru a veni în sprijinul agricultorilor și procesatorilor de produse agricole, inclusiv a celor care sunt implicați în agricultură ecologică, *băncile oferă credite*, condițiile de creditare fiind diferite de la o bancă la alta. În cazul accesării fondurilor europene Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) eliberează adeverințe pentru fiecare beneficiar. Potrivit Ordinului Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) nr. 50/2017 pentru modificarea literei b) a pct. 1 din anexa la Ordinului MADR nr. 703/2013 privind aprobarea condițiilor în care se vor încheia convențiile dintre instituțiile financiar-bancare și nebancare și APIA, în vederea finanțării de către acestea a activităților curente ale beneficiarilor plăților derulate prin Agenție în baza adeverințelor eliberate, dobânda aferentă acordării creditelor va fi de RON-ROBOR 6M + maxim 2%.

Prin adeverință se confirmă, la data emiterii acesteia, suprafața determinată pentru plată pentru schemele de plată care fac obiectul convenției, că s-a efectuat controlul administrativ asupra cererii beneficiarului referitor la

eligibilitatea schemelor de plată care fac obiectul convenției și că beneficiarul, la data emiterii Adeverinței, nu face obiectul excluderilor de la plată pentru aceste scheme de plată, îndeplinind condițiile generale pentru acordarea sumelor cuvenite, în conformitate cu legislația în vigoare.

Astfel, potrivit convențiilor încheiate între APIA, instituțiile bancare și fondurile de garantare, valoarea finanțării acordate este de maximum 80%. Principalele bănci care au semnat convenții de creditare cu APIA sunt:

CEC Bank continuă finanțarea sectorului agricol, prin semnarea parteneriatului cu APIA pentru *schemele de sprijin implementate de APIA în Campania*

pentru înverzire, Măsurile compensatorii de dezvoltare rurală aplicabile pe terenuri agricole.

UniCredit Bank a semnat convențiile cu APIA și Fondurile de Garantare oferind, în baza acestora, finanțări pentru fermieri.

Banca Comerciala Romana (BCR) a încheiat noile convenții cu APIA și Fondurile de Garantare în scopul finanțării capitalului de lucru pentru desfășurarea

activităților curente de către beneficiarii schemelor de sprijin în sectorul agricol, în campania din acest an.

Banca Transilvania - Creditele APIA se acordă pentru persoane fizice și persoane juridice, pe baza subvențiilor pe suprafață (SAPS), precum și a subvențiilor pentru bunăstarea animalelor (păsări, porcine, bovine, ovine). La acestea se adaugă alte tipuri de credite, ca de exemplu: pentru finanțarea fermelor de vaci de lapte, creditul input - în sectorul vegetal (pentru cei care au încheiate contracte de furnizare de inputuri cu furnizori, precum și contracte de preluare a recoltei cu aceștia). Acest produs de finanțare întărește relația dintre fermier, furnizorul care este și achizitor și finanțator, banca, punând la dispoziția fermierului costuri promoționale ale inputurilor și creditului, credit de investiții pentru spații de depozitare și producție agricolă, credit pentru prefinanțarea și co-finanțarea proiectelor implementate cu fonduri nerambursabile, etc.

Crédit Agricole Bank România a lansat o nouă linie de business destinată segmentului agricol, precum și un nou portofoliu “all inclusive” de produse și servicii. Oferta CA România este o noutate pentru piața financiară autohtonă, reprezentând raportul perfect dintre nevoie și oferta de creditare, abordare care, cu siguranță, o va transforma într-un punct de referință pentru sectorul agricol.

Fondul European de Investiții și Libra Internet Bank au semnat primul contract de împrumut garantat sub programul UE pentru competitivitatea întreprinderilor mici și mijlocii și au extins microfinanțările sub **programul Progress Microfinance**, cu fonduri de la Uniunea Europeană.

Acordul COSME va facilita o creștere a volumului de împrumuturi acordate IMM-urilor de Libra Internet Bank în următorii 3 ani, prin reducerea semnificativă a cerințelor colaterale pentru solicitanți. Se așteaptă ca sprijinul Uniunii Europene să fie utilizat pentru un portofoliu de 53 milioane de euro, în beneficiul a peste 1.650 de companii. Programul Progress Microfinance va permite Libra Internet Bank să ofere șanse mai mari de accesare la finanțare microîntreprinderilor, în special tinerilor antreprenori din zonele rurale din România, cei mai mulți dintre ei întâmpinând greutăți în accesarea creditelor din surse bancare tradiționale. Programul Progress Microfinance este finanțat de Comisia Europeană și gestionat de Fondul European de Investiții.

Programul Româno - Elvețian pentru IMM-uri (PREIMM) este un proiect în cadrul „Programului de Cooperare Elvețiano-Român (PCER) pentru reducerea disparităților economice și sociale în cadrul Uniunii Europene extinse”, care a fost aprobat de Guvernul României prin HG nr. 1065/2010, implementat de Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat, în parteneriat cu CEC Bank. **Scopul Programului** este acela de a răspunde unui deficit de credite

existent pe piața financiară din România prin acordarea unor instrumente financiare, precum creditele de investiții în scopul sprijinirii dezvoltării și creșterii competitivității IMM-urilor din România în 6 domenii prioritare (fabricație, servicii medicale, turism, comercializarea sistemelor/echipamentelor specifice economisirii de energie și a celor care utilizează resurse de energie regenerabile pentru eficientizarea propriilor activități, informații și comunicații, transporturi și depozitare), în scopul diminuării decalajului de competitivitate față de media Uniunii Europene extinse. Programul are ca obiectiv facilitarea accesului IMM-urilor la credite pentru investiții pe o perioadă de maximum 5 ani, în condiții financiare favorabile pentru beneficiari. Creditul poate fi accesat la oricare dintre unitățile teritoriale ale CEC Bank din țară. Beneficiarul are o contribuție proprie de 15% din valoarea creditului, banca acoperă 85%. Creditul poate fi însoțit, la cererea beneficiarului, de o garanție emisă de către FNGCIMM.

Majoritatea băncilor din România acordă credite pentru cofinanțarea proiectelor europene aferente programelor operaționale. Condițiile de creditare ale fiecărei bănci s-au adaptat necesităților clienților.

Bulgaria

În Bulgaria sunt înregistrate 26 de bănci cu capital autohton sau străin. Sistemul de creditare a înregistrat

progrese în ultimii ani, odată cu dezvoltarea sectorului privat și cu creșterea gradului de accesare a fondurilor UE.

Iată câteva dintre băncile importante care activează cu succes pentru susținerea producătorilor și procesatorilor.

Banca Bulgară de Dezvoltare se numără printre primele patru bănci bulgare în ceea ce privește rating-ul de credit, BBB-evaluat de Fitch Ratings, agenția de rating de credit la nivel mondial. Este singura bancă din Bulgaria care acorda finanțare prin intermediul altor instituții de credit, precum și prin finanțare directă. BDB este banca locală cel mai bine poziționată pentru a strânge fonduri din partea partenerilor internaționali. Filiala sa, Fondul Național de Garantare, emițând garanții pentru creditele bancare acordate sectorului non-financiar. Principalii beneficiari de credite sunt:

- start-up-uri și firme inovatoare,
- exportatori de produse finite,
- societăți din industria prelucrătoare, agricultură, turism, industrie extractivă.

Piraeus Bank - acordă credite pentru investiții în agricultură prin Programul comun cu Fondul de stat pentru agricultură (FSA) pentru finanțarea proiectelor aprobate de acesta pentru investiții în sectorul agricol. **Beneficiarii** sunt persoanele fizice și entitățile înregistrate ca agricultori în diviziunile regionale „Agricultură și silvicultură“. Programul de finanțare comun are ca scop punerea în aplicare a proiectelor în

următoarele domenii: cultura plantelor și investiții în sere, creșterea animalelor, achiziționarea de echipamente.

Creditele sunt acordate în moneda națională, valoarea acoperind 70% din valoarea totală a proiectului. În cadrul programului de operare „Inițiativa pentru IMM-uri”, Piraeus Bank Bulgaria a semnat un acord de garantare cu Fondul European de Investiții (FEI), pentru a împărți riscul de credit în finanțarea microîntreprinderilor, întreprinderilor mici și mijlocii în cadrul Programului Operațional „Inițiativa pentru IMM-uri”. „Inițiativa pentru IMM-uri” în Bulgaria este un instrument comun al Comisiei Europene și Băncii Europene de Investiții Banca (BEI și FEI) pentru a sprijini creditarea economiei reale realizarea unei creșteri durabile și competitive. Valoarea totală a acordului este de 50 de milioane de euro.

Credite garantate pentru agricultură

Programul Comun pentru agricultură al United Bulgarian Bank (UBB) și Fondului Național de Garantare (FNG) a fost proiectat pentru a garanta creditele pentru întreprinderile mici și mijlocii pentru beneficiarii proiectelor aprobate în cadrul Programului de Dezvoltare Rurală (PDR), precum și pentru sectorul zootehnie.

Valoarea maximă a creditelor este de 6 000 000 Leva sau echivalentul în euro. Gradul de acoperire maximă de garantare este de până la 50% din valoarea creditului aprobat,

dar nu mai mult de 3 000 000 Leva, durata de creditare fiind de maxim 10 ani și fără comision pentru garantare.

GARANTARE

În sprijinul agricultorilor și al procesatorilor de produse ecologice în România funcționează următoarele **Fonduri de Garantare a creditelor**:

- **Fondul de Garantare a Creditului Rural IFN - SA (FGCR)** facilitează accesul la finanțare al sectorului agro-alimentar. Beneficiarii garantiilor oferite sunt:

a) IMM-urile, definite conform Legii nr. 346/2004 cu modificările și completările ulterioare, inclusiv persoanele fizice autorizate, întreprinderi individuale și familiale, care desfășoară activități economice, constituite conform OUG nr. 44/2008.

b) asociațiile, societățile agricole și cooperativele agricole constituite conform Legii nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură și Legii cooperăției agricole nr. 566/2004.

c) categoriile de beneficiari publici și privați ai PNDR 2014 - 2020.

d) persoanele fizice în calitate de producători agricoli.

Cei mai mulți beneficiari privați sunt beneficiarii programelor PNDR 2014-2020 și POPAM 2014-2020 pentru finanțarea proiectelor de investiții. Aceștia trebuie să facă dovada că sunt înscrși în evidențele APIA/AFIR/AMPOP/ANPA

sau prezintă documente din care să rezulte că la data solicitării creditului sunt, după caz:

1. fermieri și au în exploatare teren cu destinație agricolă, care împreună cu terenurile agricole pe care le cumpără vor deține în proprietate maximum 250 ha, conform documentelor emise de APIA, respectiv Agenția Națională Pentru Pescuit și Acvacultură sau, după caz, au în exploatare terenuri agricole, plantații, exploatații piscicole și de acvacultură, efective/ferme de animale/păsări/albine etc;
2. beneficiari privați care au un contract de finanțare nerambursabilă încheiat cu AFIR sau AM POP prin programele PNDR 2014-2020 sau POPAM 2014-2020.

Fondul Român de Garantare a Creditelor S.A. - IFN este o instituție financiară înființată ca societate comercială pe acțiuni, cu capital românesc 100% privat, care are ca obiect principal de activitate acordarea de garanții sub forma unor contracte de garantare pentru creditele destinate întreprinzătorilor privați români, procesatorilor nu și celor care activează în agricultura primară.

Fondul Național de Garantare a Creditului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii IFN - SA (FNGCImm) Considerând agricultura ca unul dintre sectoarele importante care poate contribui la relansarea economică sustenabilă, FNGCImm SA își concentrează capacitatea de garantare cu prioritate spre susținerea finanțării acestui domeniu. Cadrul legal care favorizează orientarea strategică a Fondului către domeniul

agricol este constituit de: Legea 329/2009, OUG 79/2009, OG 20/2013, OUG 43/2013, Legea 218/2005, Legea 329/2009, OUG 79/2009, OG 20/2013, OUG 43/2013, Legea 218/2005.

Astfel, societățile agricole și cooperativele agricole care desfășoară activități economice vor completa beneficiarii tradiționali ai FNGCMM, reprezentați de IMM-uri definite potrivit Legii nr. 346/14.07.2004, privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare.

Garanția FNGCMM este solicitată de bancă și oferă mai multă libertate în alegerea finanțării unei afaceri viabile, la un preț accesibil. FNGCMM garantează maxim 80% din valoarea finanțărilor pe termen mediu și lung de tipul creditelor pentru investiții și până la 70% din valoarea finanțărilor pe termen scurt, pentru asigurarea capitalului de lucru sau din valoarea scrisorilor de garanție bancară.

Bulgaria

Fondul National de Garantare și Ministerul Agriculturii și Alimentației din Bulgaria au semnat un acord de garantare pe perioada 2016-2018, în scopul facilitării accesului la finanțare pentru fermierii bulgari. Beneficiarii acestui acord sunt: fermieri înregistrați, beneficiari ai Programului de Dezvoltare Rurală. Sunt garantate: credite de investiții și de capital de lucru, credite pentru implementarea proiectelor în cadrul exercițiului financiar al PRD 2014-2020. Garanția acoperă 50%

din creditul acordat de o bancă comercială, dar nu mai mult decât 3 milioane Leva.

ASIGURARE

Considerente generale

Experiența țărilor avansate din punct de vedere economic a demonstrat că fără o dezvoltare puternică a asigurărilor agricole, încercarea de a realiza o agricultură performantă devine iluzorie.

Asigurarea propriu-zisă, în forma cea mai simplă, clasică, dar și cel mai frecvent întâlnită în practică, constă în *protecția financiară pentru pierderi cauzate de o gamă largă și variată de riscuri*.

Asigurarea culturilor agricole este necesară pentru toți cei care privesc practica agricolă nu doar ca pe o acțiune gospodărească, ci din punct de vedere antreprenorial, ca pe orice afacere care are un obiectiv concret și care trebuie să își asume atât câștigurile, cât și pierderile care vin odată cu aceasta.

La ora actuală, nu mai există fenomen natural nociv pentru culturile agricole care să nu fie acoperit prin anumite tipuri de asigurare, agricultorul asigurat urmând să fie despăgubit, fie de societatea de asigurări pentru riscurile standard, fie de stat pentru fenomenele naturale de tip „calamitate”.

Asigurările agricole pot fi practicate de societățile de asigurare, doar dacă sunt acceptate de Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale.

Scopul asigurării nu este să suporte integral pierderile generate de aceste evenimente, ci să mutualizeze riscurile. Industria asigurărilor nu poate reduce de una singură riscurile legate de modificările climatice, însă poate avea o contribuție decisivă în înțelegerea, evaluarea, prevenirea lor și în alegerea poliței potrivite pentru fiecare tip de sinistru.

Avantajele asigurării - Se înlătură riscul pierderii parțiale sau totale a producției agricole și se creează premisele reluării ciclului de producție, fără a mai apela la credite bancare. Asigurarea culturilor agricole poate fi încheiată de persoane fizice sau juridice care au un interes legitim sau răspundere pentru exploatarea, protejarea și conservarea terenului agricol, indiferent de forma de deținere a terenului: proprietate, arendă, închiriere, concesiune, donație, dacă aceasta poate fi atestată printr-un document.

Primele de asigurare reprezintă o cotă procentuală din cuantumul sumei asigurate, iar mărimea acestora variază în funcție de categoria de risc în care se încadrează zona geografică (conține frecvența cu care se manifestă fenomenele asigurate în zona respectivă), structura culturilor și cheltuielile tehnologice necesare pentru fiecare cultură pentru obținerea producției.

Suma asigurată rămâne la alegerea fermierului, putând coincide cu nivelul estimat al cheltuielilor directe de producție până la recoltare, cu nivelul estimat al valorii producției sau cu o valoare intermediară.

Tipuri de riscuri asigurate

În categoria **riscurilor standard**, marea majoritate a societăților de asigurări includ:

- *riscuri climatice* (seceta, grindina, inundații, vânt, foc, ploi torențiale, furtuna, înghețuri târzii de primăvară, înghețuri timpurii de toamnă, alunecări și prăbușiri de terenuri cultivate, incendiu din cauze naturale;

- *riscuri biologice* (boli, epidemii, invazii ale unor dăunatori, etc.)

- *riscuri geologice* (cutremur, alunecări de pământ, erupții vulcanice, etc.)

- *riscuri de piață* (variația internă și internațională a prețurilor, schimbările intervenite în standardele de calitate, etc.)

- *riscuri cauzate de om* (război, crize financiare, management defectuos, etc.)

Suplimentar, în anumite condiții, pot fi acoperite și riscurile înghețului de iarnă. Riscurile asigurabile pentru care *statul subvenționează* primele de asigurare sunt: inundațiile, seceta, bălțirile, ploile abundente și de durată, ruperile de baraje, etc.

Atât România, cât și Bulgaria sunt codașe la asigurările agricole. Fermierii, mai ales cei cu exploatații de mici dimensiuni, preferă să facă agricultură fără această plasă de siguranță. Și pentru că aceștia au cea mai mare pondere în agricultură, 80% din suprafața agricolă este neasigurată. Ca și costuri sunt destul de reduse, undeva la 10 euro pe hectar. Nu este un cost fantastic de mare, iar asigurările se pot plăti și în rate.

Investiții

Începând din iunie 2017, promotorii proiectelor de agricultură și dezvoltare rurală au posibilitatea de a găsi investitori la nivel mondial pe Portalul European pentru Proiecte de Investiții (PEPI).

Pentru a dinamiza și spori oportunitățile de investiții, pe portal sunt acum acceptate proiecte cu un cost total de cel puțin 1 milion de euro.

În România, un exemplu de astfel de proiect este cel realizat de Bio Farm Crucea pentru a crește producția ecologică de cereale în cadrul fermei.

Bio Farm Crucea este una dintre cele mai mari ferme ecologice din județul Constanța și, prin proiectul depus, caută investitori pentru finanțarea achiziționării suplimentare de teren, îmbunătățirea facilităților, echipamentelor și utilajelor pentru a produce mai multe cereale în sistem ecologic.

Compania operează în agricultura ecologică (Reg. (CE) 834/07, Reg. (CE) 889/08), încă de la înființarea sa. Producția se

realizează în principal prin utilizarea semințelor certificate, a tehnicilor de rotație a culturilor, a îngrășămintelor naturale și a lucrărilor specializate.

Ferma ecologică 100% furnizează produse agricole certificate ecologice (cereale, soia, floarea-soarelui și porumb) către mori și comercianți europeni.

Ferma a dezvoltat deja un parteneriat comercial puternic cu un lider de pe piața produselor ecologice, dar are nevoie de un partener financiar puternic, iar Portalul European de Investiții le oferă această posibilitate.

Lansat în iunie 2016, portalul vizează conectarea investitorilor internaționali și a promotorilor de proiecte din UE pentru a spori vizibilitatea oportunităților de investiții existente ale UE.

Încurajarea investițiilor în UE face parte din cele 10 priorități stabilite de Comisia Europeană în 2015, respectiv prioritatea "Locuri de muncă, creștere și investiții". Acest portal contribuie la crearea unui mediu favorabil investițiilor.

Bibliografie:

<http://www.afir.info/>
https://portal.afir.info/informatii_generale_pndr_investitii_prin_pndr_sm_16_4_si_16_4a_sprijin_pentru_cooperare_agricola_si_pomicola
<http://www.pndr.ro/>
<http://www.madr.ro/>
<http://agrointel.ro/32745/accesarea-fondurilor-europene-pentru-agricultura-ecologica-ce-trebuie-sa-stii-pentru-a-primi-finantare-nerambursabila-100-pentru-ferma-bio/>
<http://www.finantare.ro/pndr-masura-11-agricultura-ecologica-2014-2020.html>
www.apia.org.ro
www.portaldecomertexterior.ro
http://www.mzh.government.bg/MZH/Libraries/Organic_Farming/NOFAP_FINAL_en.sflb.ashx
<http://www.ifoam.bio/en/bulgaria>
RNDR - România Rurală
<http://www.startupcafe.ro/stiri-finantari-21693159-credite-achizitie-terenuri-dobanda-fermieri.htm>
<http://mikrokapital.ro/ro/servicii/credite-pentru-agricultura>
<https://www.cec.ro/credite-capital-de-lucru-destinate-producatorilor-domeniul-agriculturii>
<https://www.gazetadeagricultura.info/eco-bio/614-agricultura-ecologica/20116-noi-reguli-pentru-productia-ecologica.html>
<http://www.finantariagricole.ro/ziar/agricultura-ecologica-creste-dar-merge-majoritar-la-export/>
<https://www.brd.ro/companii/agricultura/imm-pestes-1m-euro/protectie-investitii>
<https://www.stiriagricole.ro/groupama-asigurari-este-alaturi-de-agricultori-si-fermieri-cu-asigurari-dedicate-15831.html>
http://www.financejournal.ro/fisiere/revista/30886724732_MITU_RO.pdf
<http://www.agro-business.ro/>

MIȘCAREA ROMÂNĂ PENTRU CALITATE

Adresă: str. Părului, nr. 8, Craiova, Dolj

Telefon: +40351/451.047

Fax: +40251/545.553

E-mail: mrco@rdscv.ro, office@mrco.ro

Investim în viitorul tău!

Proiectul “Cross Border virtual incubator for promoting employment on bio agriculture, bio products, processing and connected services” este cofinanțat de Uniunea Europeană prin

Fondul European pentru Dezvoltare Regională în cadrul
Programului Interreg V-A România-Bulgaria

Editorul materialului: Mișcarea Română pentru Calitate

Data publicării: septembrie 2017

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

www.interregrobg.eu